

Аліна ОРЄШКОВА ©

викладач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ПРАВ І СВОБОД ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Держава не може вважатись демократичною, соціальною і правовою за відсутності нормативно-правових гарантій, які забезпечують безперешкодну реалізацію прав, свобод і інтересів людини й громадянина, зокрема й внутрішньо переміщених осіб, а у разі їх порушення – охорону, захист та відновлення. Зіткнувшись у 2014 р. з військовою агресією, окупацією частини території України, влада стикнулась не тільки з проблемою внутрішньої вимушеної міграції, а й з потребою створення дієвих гарантій прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, зокрема нормативно-правових. Акцентовано, що в контексті забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб одним із дискусійних питань є співвідношення міжнародного та національного права, що потребує доктринального вивчення. Проаналізувавши співвідношення міжнародного і національного права, зазначено, що в Україні перевага надається моністичній теорії, для якої характерним є збереження верховенства Основного закону держави, з визнанням водночас пріоритету міжнародного права над національним. Наголошено, що норми міжнародних та національних нормативно-правових актів щодо захисту та допомоги внутрішньо переміщеним особам дозволяють забезпечити дієву роботу органів державної влади та місцевого самоврядування щодо захисту й підтримки такої категорії осіб, як ВПО. Зауважено, що нормативно-правове регулювання у сфері захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб характеризується недосконалістю та розбалансованістю у різних аспектах суспільного життя. На основі комплексного аналізу міжнародних та національних нормативно-правових актів у сфері забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб подано їх авторську класифікацію. Зазначено переваги класифікації нормативно-правових актів у контексті забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

Ключові слова: внутрішньо переміщені особи, гарантії, загальносоціальні гарантії, юридичні гарантії, нормативно-правові гарантії, організаційно-правові (інституційні) гарантії, реалізація прав і свобод, забезпечення прав і свобод, захист і охорона прав і свобод.

Постановка проблеми. Зважаючи на євроінтеграційні прагнення України та сучасний етап розвитку державно-правової дійсності, нагального значення набуває нормативно-правова складова гарантування прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. Адже основою реалізації, захисту, охорони та відновлення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб є нормативно-правові гарантії, завдяки яким визначається їх зміст, а також форми реалізації та процесуальні процедури захисту і охорони. З огляду на глобалізаційні виклики їхньою особливістю є те, що вони забезпечуються правотворчою і правозастосовною діяльністю нашої держави.

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми. Питання нормативно-правових гарантій прав і свобод внутрішньо переміщених осіб в Україні не було предметом комплексних наукових досліджень. Окремим питанням, що стосуються правового статусу внутрішньо переміщених осіб, присвятили свої праці науковці, як-от: Є. Герасименко, Р. Голдмен, Ф. Денг, І. Козинець, К. Крахмальова, М. Кобець, М. Малиха, В. Микитенко, Є. Микитенко, Л. Наливайко, Б. Піроцький, М. Сірант, Н. Тищенко, Г. Христова, Л. Шестак, та ін.

Метою статті є здійснення ґрунтового теоретико-правового аналізу нормативно-правових гарантій прав і свобод внутрішньо переміщених осіб у контексті сучасного розвитку нашої держави.

Вклад основного матеріалу. У науковій літературі акцентується, що нормативно-правові гарантії є специфічним правовим засобом забезпечення, реалізації, охорони й

захисту прав і свобод, першочергового значення вони набувають при практичній реалізації суб'єктивних прав громадян, тобто нормативно-правові гарантії – це передбачені законом спеціальні засоби практичного забезпечення прав і свобод [1, с. 40; 2, с. 156; 3, с. 203]. Нормативно-правові гарантії прав і свобод внутрішньо переміщених осіб є сукупністю правових норм, які містяться у Конституції, законах України та інших нормативно-правових актах, за допомогою яких забезпечується реалізація, захист, охорона й відновлення у разі порушення їхніх прав і свобод. Наведену систему можна комплексно вивчити, проаналізувавши її складові елементи.

Нормативно-правові гарантії прав і свобод внутрішньо переміщених осіб у контексті проблем правотворення в сучасних євроінтеграційних умовах постійно вдосконалюються, що супроводжується внесенням змін до положень чинного законодавства. Серед елементів системи нормативно-правових гарантії прав і свобод внутрішньо переміщених осіб провідне місце належить Конституції України, адже вона є не лише гарантією стабільності прав і свобод досліджуваної категорії осіб, а й взагалі необхідною умовою їх існування.

Взаємопов'язані конституційні норми, що гарантують права і свободи внутрішньо переміщених осіб, містяться у розділ II «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина» [4].

Доцільно звернути увагу на те, що з об'єктивних причин, ще до прийняття профільного закону були прийняті підзаконні нормативно-правові акти, положення яких регулювали адміністративні питання стосовно поселення, соціального забезпечення та реєстрації переселенців [5, с. 159].

Активна нормотворча діяльність органів державної влади, спрямована на пошук дієвих шляхів задоволення мінімальних потреб нової категорії осіб, розпочалася у березні 2014 р. з появою процесів внутрішньої вимушеної міграції. Проте прийняття профільного закону зайняло у парламентаріїв 7 місяців. Прийняттю Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» передував складний процес законотворення, який включав реєстрацію у Верховній Раді України сьомого скликання 4 законопроекти.

Проте, будучи недосконалим, прийнятий закон потребував суттєвих доопрацювань, що зумовили прийняття законопроекту № 2166 – Закон України від 24.12.2015 р. «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [6]. Законом було внесено такі зміни: визначення поняття «внутрішньо переміщені особи» поширило свою дію на іноземців та осіб без громадянства; довідка стала безстроковою; розширено перелік органів надання відповідної довідки; її форма затверджується не Кабінетом Міністрів України, а Міністерством соціальної політики; для осіб, у яких на відповідних територіях є відмітка про реєстрацію місця проживання, скорочено строки видачі довідки; надано можливість подання заяви як особисто, так і через законного представника; передбачена спрощена процедура звільнення на неконтрольованих територіях; визначено конвенційне право, що передбачає воз'єднання сім'ї; деталізовано повноваження Міністерства соціальної політики; про необхідність повідомлення щодо зміни місця проживання; процедура скасування довідки.

Іншими Законами України, що гарантують права і свободи внутрішньо переміщених осіб, є: «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 р.; «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» від 12.08.2014 р.; «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» від 02.09.2014 р.; «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» від 18.01.2018 р. тощо.

Крім того, положення зазначених законів з метою полегшення доступу ВПО до пенсій, соціальних виплат, медичного обслуговування, роботи та освіти деталізуються та конкретизуються системою підзаконних нормативно-правових актів. Їх прийняття різними суб'єктами нормотворчості спрямоване на ефективне забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб з урахуванням євроінтеграційних процесів. Залежно від суб'єкта видання підзаконні нормативно-правові акти у досліджуваній сфері можна класифікувати на ті, що приймає парламент, глава держави, уряд та центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, підп-

приємства, установи, організації тощо.

Серед нормативно-правових гарантій прав і свобод внутрішньо переміщених осіб більш детально розглянемо норми, що закріплюють відповідальність за порушення Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». У ст. 19 наведеного Закону міститься бланкетна норма, відповідно до якої особи, винні в порушенні цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом [7].

Незважаючи на те, що більшість міграційних деліктів містяться у ст.ст. 197–207 глави 15 Особливої частини КУпАП та в розділі 18 Митного кодексу, а також у 3 розділі Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», слід звернути увагу на пп. 1 п. 4 ст. 20 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», відповідно до якого Кабінет Міністрів України зобов'язаний був протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) в частині відповідальності посадових чи службових осіб за порушення прав, свобод та законних інтересів внутрішньо переміщених осіб під час їх реєстрації, надання соціальних послуг та інформації щодо наявних місць тимчасового поселення та можливостей працевлаштування [7]. Проте навіть на цей час зазначені норми є відсутніми в КУпАП. Положення, що стосуються адміністративної відповідальності, не відображені ні на законодавчому, ні на теоретичному рівнях.

Як приклад розглянемо протиправне діяння, яке може бути вчинено внутрішньо переміщеними особами і за яке передбачена відповідальність у ст. 197 КУпАП «Проживання без паспорта громадянина України або без реєстрації місця проживання» [8]. Нас цікавить об'єктивна сторона, яка виражається у формі бездіяльності (проживання без реєстрації місця проживання). Відповідно до ст. 5 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи засвідчує місце проживання внутрішньо переміщеної особи на період наявності підстав, зазначених у ст. 1 цього Закону. Адресою фактичного місця проживання внутрішньо переміщеної особи може бути адреса відповідного місця компактного поселення внутрішньо переміщених осіб (адреса містечка із збірних модулів, гуртожитку, оздоровчого табору, будинку відпочинку, санаторію, пансіонату, готелю тощо) [7]. Внутрішньо переміщені особи повинні мати або довідку про взяття на облік, або реєстрацію за новим місцем проживання. Відповідне роз'яснення є відсутнім у КУпАП. Доцільно доповнити гіпотезу ст. 197 КУпАП «... або без довідки про взяття на облік», адже внутрішньо переміщеною особою може бути не тільки громадянин України, а й іноземець чи особа без громадянства. З огляду на зазначене, внесення змін потребує також і ст. 203 КУпАП «Порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України». Проте положення законодавства не зобов'язують їх стати на облік як ВПО, а з огляду на це, необхідно зазначити, що у такий спосіб реалізується право вибору, яке може проявлятися під час переїзду: по-перше, у звичайній реєстрації; по-друге, в отриманні довідки ВПО.

Для внутрішньо переміщених осіб, які проживають не за місцем поставлення їх на облік, передбаченою є відповідальність у формі припинення виплат соціальної грошової допомоги з потенційною можливістю притягнення до кримінальної відповідальності (ст. 190 «Шахрайство» Кримінального кодексу України) [9]. У п. 12 Постанови Кабінету Міністрів України «Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» від 01.10.2014 р. № 505 зазначено, що виплата грошової допомоги припиняється з наступного місяця у разі: надання інформації державної служби зайнятості про те, що працездатні члени сім'ї протягом чотирьох місяців не працевлаштувалися за сприянням державної служби зайнятості або перебувають у трудових відносинах з роботодавцями на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, в населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення, але фактично не працюють; зняття з обліку внутрішньо переміщеної особи; виявлення уповноваженим органом факту подання недостовірної інформації або неповідомлення про зміну обставин, які впливають на призначення грошової допомоги [10]. Необхідно закріпити в КУпАП проступок, що передбачатиме відповідальність за несвоєчасне повідомлення про зміну обставин, які зумовили призначення щомісячної адресної допомоги. Внесення відповідних змін зумовить вини-

кнення позитивної відповідальності. Проступок та кримінальний злочин можуть розмежовуватися на основі наявності умислу та розміру завданих збитків.

Ще 26.08.2015 р. за ініціативи народного депутата І. Алексєєва у Верховній Раді України було зареєстровано Проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо встановлення відповідальності посадових осіб за порушення прав, свобод та законних інтересів внутрішньо переміщених осіб)» № 2528а, яким пропонувалося доповнити КУпАП новими статтями, що передбачатимуть відповідальність за порушення прав, свобод та законних інтересів внутрішньо переміщених осіб під час їх реєстрації (ст. 2011) та ненадання інформації внутрішньо переміщеним особам (ст. 2012) [11].

З огляду на те, що законодавством не вимагається реєстрація місця проживання ВПО, нагальним є питання щодо доцільності ст. 2011. Адже особа не буде вже ВПО, а неправомірні дії цього правопорушення можуть стосуватися будь-якої особи, а не лише ВПО. Щодо ст. 2012, то можемо звернути увагу, що її положення дублюють пп. 3 та 5 ч. 1 ст. 9 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», а також ст. 212-3 КУпАП «Порушення права на інформацію та права на звернення». Зважаючи на це, 29.08.2019 р. Проект Закону було відкликано.

Зважаючи на відсутність норм зі спеціальними складами адміністративних правопорушень у сфері забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, неправомірні дії посадових/службових осіб можуть бути кваліфікованими за загальними нормами, серед яких: ст. 172-5 «Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків»; ст. 172-7 «Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів», ст. 172-8 «Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень», ст. 188-39 «Порушення законодавства у сфері захисту персональних даних», ст. 212-3 «Порушення права на інформацію та права на звернення» [8]. Спеціальні суб'єкти можуть також нести дисциплінарну, цивільну та кримінальну відповідальність.

Розробка та прийняття національного законодавства у сфері забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб відбувається під впливом міжнародних стандартів, що розробляються такими провідними міжнародними організаціями, як: ООН, РЄ, ЄС, ОБСЄ та інші. Тож, поділяючи цінності міжнародного співтовариства, наша держава приєдналась до переважної більшості міжнародних нормативно-правових актів, що стосуються гарантування прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

Міжнародні нормативно-правові акти у сфері забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб можна поділити на загальні та спеціальні. До загальних належать: Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р.; Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 р. та два додаткових протоколи до неї 1977 р.; Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р.; Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 р.; Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18.12.1979 р.; Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження та покарання від 10.12.1984 р.; Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р.; Римський статут міжнародного кримінального суду 17.07.1998 р.; Конвенція про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів) від 13.12.2006 р. тощо.

Аналізуючи спеціальне міжнародне законодавство у сфері забезпечення прав і свобод ВПО, можемо зазначити, що серед європейських міжнародних організацій провідна роль стосовно їх розроблення та прийняття належить Раді Європи, у межах діяльності якої прийняті: Конвенція про захист прав і основоположних свобод від 04.11.1950 р., Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 05.11.1992 р., Рамкова конвенція про захист національних меншин 1995 р., Європейська соціальна хартія 1996 р., Рекомендації ПАРЄ: № 1631 (2003), «Внутрішнє переміщення в Європі», 25.11.2003 р., № 1652 (2004), «Освіта для біженців і внутрішньо переміщених осіб», 02.03.2004 р., № 1877 (2009), «Забуті люди Європи: захист прав людини осіб, переміщених на тривалий час», 24.06.2009 р., № 1459 (2005), «Усунення обмежень на право голосу», 24.06.2005 р., № 1708 (2010), «Вирішення майнових питань біженців та внутрішньо переміщених осіб», 28.01.2010 р., № 1897 (2012), «Забезпечення більшої демократичності виборів», 03.10.2012 р., 2026 (2014) «Альтернативи неналежним за умовами централізованого розташування для ВПО та біженців», 18.11.2014 р., № 2028 (2015), «Гуманітарна ситуа-

ція щодо біженців та внутрішньо переміщених осіб в Україні», 27.01.2015 р., № 2067 (2015) «Особи, що зникли безвісти, під час конфлікту в Україні», 25.06.2015 р., 2133 (2016) «Засоби правового захисту від порушень прав людини на українських територіях, що знаходяться поза контролем української влади», 12.10.2016 р., 2132 (2016) «Політичні наслідки російської агресії в Україні», 13.10.2016 р., 2214 (2018) «Гуманітарні потреби та права внутрішньо переміщених осіб в Європі», 26.04.2018 р., 2198 (2018) «Гуманітарні наслідки війни в Україні», 23.01.2018 р. та інших резолюціях у цій сфері.

Слід наголосити, що саме міжнародна присутність може стримувати наростання конфліктів та запобігати порушенню прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та їх наслідків.

Висновки. Формування нормативно-правових гарантій прав і свобод внутрішньо переміщених осіб в Україні не є комплексним та структурним процесом. В умовах сучасних глобалізаційних викликів гармонізація національного законодавства, у якому закріплені права і свободи внутрішньо переміщених осіб з європейськими стандартами є передумовою їх ефективної реалізації. На основі комплексного аналізу національних та міжнародних нормативно-правових актів у сфері забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб можемо здійснити його класифікацію за такими критеріями, а саме: *за предметом регулювання* (встановлюють засади регулювання статусу внутрішньо переміщених осіб, наприклад Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», та упорядковують відносини у цій сфері опосередковано, наприклад Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання»); *за колом осіб* (загальні – поширюють свою дію на все населення країни та спеціальні, які поширюються на окреме коло осіб, зокрема осіб зі спеціальним статусом); *за юридичною силою, а також територією, на яку поширюється дія вищезазначених актів* (Конституція України (встановлює основоположні засади прав і свобод внутрішньо переміщених осіб), міжнародні акти (загальні та спеціальні міжнародні документи, прийняті РЄ, ООН, ЄС, ОБСЄ та ін.), закони та підзаконні нормативно-правові акти парламенту, глави держави, уряду та центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій тощо.

Список використаних джерел

1. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко та ін. Київ : Укр. енцикл., 1998. Т. 1: А-Г. 672 с.
2. Олійник А. Ю., Гусарев С. Д., Слюсаренко О. Л. Теорія держави і права : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2001. 176 с.
3. Скаун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / пер. з рос. Харків : Консум, 2008. 656 с.
4. Конституція України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
5. Фесенко О. А. Джерела правового регулювання статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Адміністративне право і процес*. 2016. № 2 (16). С. 154–161.
6. Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 24.12.2015 р. № 921-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 6. Ст. 58.
7. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20.10.2014 р. № 1706-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 1. Ст. 1.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. № 51. Ст. 1122.
9. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131.
10. Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 р. № 505. *Офіційний вісник України*. 2014. № 80. Ст. 2271.
11. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо встановлення відповідальності посадових осіб за порушення прав, свобод та законних інтересів внутрішньо переміщених осіб) : Проект Закону від 26.08.2015 р. № 2528а: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56299.

Надійшла до редакції 27.04.2020

References

1. Iurydychna entsyklopediia [Legal encyclopedia] : v 6 t. / redkol.: Yu. S. Shemshuchenko та ін. Kyiv : Ukr. entsykl., 1998. T. 1: A-H. 672 s. [in Ukr.].

2. Oliinyk A. Yu., Husariev S. D., Sliusarenko O. L. Teoriia derzhavy i prava [Theory of state and law] : navch. posib. Kyiv : Yurinkom Inter, 2001. 176 s. [in Ukr.].
3. Skakun O. F. Teoriia derzhavy i prava [Theory of state and law] : pidruchnyk / per. z ros. Kharkiv : Konsum, 2008. 656 s. [in Ukr.].
4. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 r. [Constitution of Ukraine of June 28, 1996]. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1996. № 30. St. 141. [in Ukr.].
5. Fesenko O. A. Dzherela pravovoho rehuliuвання statusu vnutrishno peremishchenykh osib v Ukraini [Sources of legal regulation of the status of internally displaced persons in Ukraine]. Administratyvne pravo i protses. 2016. № 2 (16). S. 154–161.
6. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo posylennia harantii dotrymanna prav i svobod vnutrishno peremishchenykh osib [On Amendments to Certain Laws of Ukraine on Strengthening Guarantees of Observance of the Rights and Freedoms of Internally Displaced Persons] : Zakon Ukrainy vid 24.12.2015 r. № 921-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2016. № 6. St. 58. [in Ukr.].
7. Pro zabezpechennia prav i svobod vnutrishno peremishchenykh osib [On ensuring the rights and freedoms of internally displaced persons] : Zakon Ukrainy vid 20.10.2014 r. № 1706-VII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2015. № 1. St. 1. [in Ukr.].
8. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia vid 07.12.1984 r. № 8073-X. [Code of Ukraine on Administrative Offenses of December 7, 1984 № 8073-X]. Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR. 1984. № 51. St. 1122. [in Ukr.].
9. Kryminalnyi kodeks Ukrainy vid 05.04.2001 r. [Criminal Code of Ukraine of April 5, 2001]. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2001. № 25. St. 131. [in Ukr.].
10. Pro nadannia shchomisiachnoi adresnoi dopomohy vnutrishno peremishchenym osobam dlia pokryttia vytrat na prozhyvannia, v tomu chysli na oplatu zhytlovo-komunalnykh posluh [On the provision of monthly targeted assistance to internally displaced persons to cover living expenses, including housing and communal services] : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 01.10.2014 r. № 505. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy. 2014. № 80. St. 2271. [in Ukr.].
11. Pro vnesennia zmin do Kodeksu Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia (shchodo vstanovlennia vidpovidalnosti posadovykh osib za porushennia prav, svobod ta zakonnykh interesiv vnutrishno peremishchenykh osib) [About modification of the Code of Ukraine about administrative offenses (concerning establishment of responsibility of officials for violation of the rights, freedoms and lawful interests of internally displaced persons)] : Proiekt Zakonu vid 26.08.2015 r. № 2528a: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56299. [in Ukr.].

SUMMARY

Alina F. Orieshkova. Regulatory guarantees of the internally displaced person's rights and freedom. The state cannot be considered democratic, social and legal in the absence of normative legal guarantees that ensure the unimpeded realization of the rights, freedoms and interests of a person and a citizen, including internally displaced persons, and in case of their violation, protection and restoration. Encountered in 2014 with military aggression, the occupation of part of Ukraine, the authorities faced not only the problem of internal forced migration, but also the need to create effective safeguards for the rights and freedoms of internally displaced persons, in particular, regulatory and legal ones. It is highlighted that in the context of ensuring the rights and freedoms of internally displaced persons, one of the issues of discussion is the correlation of international and national law, which requires doctrinal study. After analyzing the correlation between international and national law, it is noted that in Ukraine superiority is given to the monistic theory, which is characterized by preservation of the supremacy of the basic law of the state, with the recognition of the priority of international law over the national one. It is stressed that the norms of international and national legal acts on protection and assistance to internally displaced persons provide an opportunity to ensure the effective functioning of public authorities and local self-government bodies for the protection and support of such a category of persons as IDP. It is noted that normative-legal regulation in the field of protection of rights and freedoms of internally displaced persons is characterized by imperfection and imbalance in various aspects of public life. On the basis of a comprehensive analysis of international and national normative legal acts in the field of ensuring the rights and freedoms of internally displaced persons, author's classification is given. The advantages of classification of normative legal acts in the context of ensuring the rights and freedoms of internally displaced persons are noted.

Keywords: *internally displaced persons, guarantees, social guarantees, legal guarantees, regulatory guarantees, organizational and legal (institutional) guarantees, realization of human rights and freedoms, ensuring the rights and freedoms, defence and protection of human rights.*